

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΕ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 1937

Α° 12

ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

5. *Ἡ εὐαγγελικὴ ἠθικὴ.*

Περὶ τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγράφησαν καὶ γράφονται τόσον πολλά, ὥστε, ἂν κάμνωμεν περὶ αὐτῆς ἐδῶ λόγον, θὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς ὀλίγα τινὰ χαρακτηριστικά, μολονότι δι' οἰονδήποτε τίμιον καὶ ἀπροκατάληπτον ἄνθρωπον οὐδὲ κἂν ὑπάρχει ζήτημα ὡς πρὸς τὴν ἀσύγκριτον ὑπεροχὴν τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπὲρ τὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπὲρ τὴν ἠθικὴν οἰονδήποτε φιλοσοφήματος τῶν ἔθνικῶν ἢ καὶ μεταγενεστέρων συγγραφέων. Καὶ αὐτοὶ οἱ δεδηλωμένοι ὀρθολογισταὶ ὁμολογοῦν ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ εἶνε ὑψυρὺς ἀνυπερβλήτου. Ἡ τοιαύτη φύσις τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ ἔχη προέλευσιν ὅλως διάφορον τῆς καταγωγῆς οἰονδήποτε ἄλλου ἀνθρωπίνου ἠθικοῦ συστήματος. «Ζητούμεν διὰ τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν θεῖαν προέλευσιν—λέγει ὁ A. S. Wilkin ἐν τῷ συγγράμματί του «Τὸ φῶς τοῦ κόσμου»— ὅχι μόνον διότι ὑπερτερεῖ πάσης ἄλλης ὡς πρὸς τὴν ἀγνότητα, ἀλλὰ κυρίως διότι ἡ καθαρότης τῆς αὐτῆς τὴν ἀνέδειξε τὸ ἰσχυρότατον μέσον ἀναγεννήσεως ἢ ποτε ὁ κόσμος ἐγνώρισε, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἐρείδεται ἐπὶ βασιλεῖς ἀσαλεύτους». Ὁ Χριστιανισμὸς μὲ τοὺς ἠθικοὺς του νόμους περιέλαβε σύνολον τοῦ ἀνθρώπου τὴν φύσιν, τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καθ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις των. Τὸ δὲ σπουδαιότερον, ὅτι κατέστησε θεμελιώδεις κίνητρον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰσχυροτάτην αὐτοῦ παρόρμησιν πρὸς ὅ,τι καλὸν ἔνα ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ αἰσθανθῆ καὶ νὰ ἐκδηλώσῃ καὶ ὁ μᾶλλον ταπεινὸς καὶ ἄημος ἄνθρωπος. «Ἀτενίσατε—ἔγραψεν ὁ Carlyle—πρὸς τὸ θεϊκότατον σύμβολόν μας, τὸν ἐκ Ναζαρεθ Ἰησοῦν, πρὸς τὴν ζωὴν του, τὴν βιογραφίαν του καὶ πρὸς ὅ,τι ἐντεῦθεν προήλθε: ὑψηλότερον αὐτοῦ νὰ ἀρθῆ ἢ ἀνθρωπίνῃ σκέψις κατέστη ἀδύνατον. Ἡ διδασκαλία ἡ χριστιανικὴ, αὐτὸς ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε σύμβολον αἰωνίου καὶ ἀπείρου χαρακτήρος, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκφρασις καὶ ἡ σημασία εἶνε ἀνεξάντλητοι εἰς ὄλον ἐν νείας ἐκδηλώσεις».

Ἄλλ' ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ δὲν ὑπῆρξε δημιουργὸς μόνον τοῦ ὑψηλοῦ πνευματικοῦ ιδεώδους τῆς προσωπικῆς ἀγιότητος, τὸ ὁποῖον τόσον πολὺ συνετέλεσεν ὥστε ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς νὰ ἐμφανισθῆ ὡς

ὅλως διάφορος τοῦ ἀρχαίου. Ἡ ἐπίδρασις τῆς ὑπῆρξε πολὺ εὐρύτερα ἀπὸ τε κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἀπόψεως. Κατέστη πλέον κοινολογία τὸ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔσωσε τὸν δυτικὸν πολιτισμὸν ἀπὸ τρεῖς κατάρτας: τὴν ἐθνικὴν διαφθοράν, τὴν δουλείαν καὶ τὴν σκληρότητα. Εἶνε γενικὴ ἡ γνώμη πάντων τῶν ἀπροκαταλήπτων προσωπικότητων ὅτι ἡ ἀνακαινιστικὴ δύναμις τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶνε πραγματικὴ καὶ ἀναμφισβήτητος, ἀνωτέρα πάσης συκοφαντίας τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῶν στρεψοδικιῶν οἰασθήποτε συγχρόνου ὀρθολογιστικῆς κριτικῆς.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐκ τοῦ στριτοπέδου τῆς τελευτίας ἀκούεται ἡ ἀντίρρησης περὶ τῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς τῶν ὀπιδῶν τοῦ βουδδισμού ὑπὲρ τοὺς θιασώτας τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἐν τῷ συνόλω του ἀποτελεῖ μόνον τὸ ἐν τρίτον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ τοῦτο κατὰ μεγάλην πλειονότητα ὀνομαστικῶς μόνον, ἥτοι ἀποτελεῖται, ὡς τὰ πολλά, ἐξ οὐχὶ συνειδητῶν χριστιανῶν. Ἀλλὰ ἡ χριστιανοποιήσις τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου κατὰ τῆς θεϊότητος τῆς χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως ἀποτελεῖ σύνθετον λάθος. Διότι καὶ τὸ συμπέρασμα του εἶνε εὐρύτερον τῶν προτάσεων, καὶ σημαντικὸν διαπραττεται σφάλμα ἐν τῇ ἐκτιμῆσει τῶν γεγονότων. Θὰ ἦτο δῆλα δὴ τὸ ἴδιον ὡς ἐὰν ἀνελάμβανε τις τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐνδεῖας προσώπου τινὸς ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι τοῦτο εἶνε κάτοχον ὀλίγων τινῶν τραπέζων μωμμάτων, καθ' ὃν χρόνον τὰ θυλάκια τοῦ γείτονός του εἶνε χαλκῶν νομισμάτων κατὰμεσια. Δὲν θέλομεν βεβαίως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ ἐπόψεως χριστιανικῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ χριστιανισμοῦ πάντα ἢ μὴ χριστιανικὴ ἀνθρωπότης εἶνε ἀξία περὶφρονήσεως. Διότι ἐν τῶν πρωτίστων μαθημάτων ποῦ παρεδόθησαν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ ἦτο «μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἀνθρώπων», τὸ μᾶθημα δὲ τοῦτο ὁ χριστιανισμὸς οὐδέποτε ἐλησμόνησεν, οὐδὲ κατὰ τὰς μᾶλλον σκοτεινὰς τῆς ἱστορίας του ἐποχάς. Ἐν τούτοις καὶ χωρὶς νὰ ἐκφρασθῆ περιφρόνησις ἢ ὑποτίμησις πρὸς τὰ πάμπαν ἐν Ἀσίᾳ ἑκατομμύρια τῶν ὀπαδῶν τοῦ Βουδδα καὶ τοῦ Κομφουκίου, εἶνε βέβαιον ὅτι τὰ ὑπὸ τὰς πτέρυγας τοῦ χριστιανισμοῦ θεομανθέντα καὶ ἀνατραφέντα ἔθνη, τὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον χειραγωγούμενα ὑπὸ τῶν ἠθικῶν του γνομόνων, εἶνε τὰ μᾶλλον ἐν τῷ κόσμῳ πολιτισμένα καὶ προωδευμένα. Ἐν γένει δὲ ὡς πρὸς τὴν παγκόσμιον πνευματικὴν δεσποτείαν, τὴν δύναμιν τῆς ἐπιρροῆς καὶ τῆς προοπτικῆς περαιτέρω προόδου, τὸ τρίτον τοῦτο τῆς ἀνθρωπότητος—τὸ χριστιανικόν—περὶ τοῦ ὁποῖου μὲ

τόσον περιφρονητικὸν σαρκασμὸν, ὡς εἶδομεν, ὁμιλοῦν τινες τῶν ὀρθολογιστῶν, εἶνε ἄξιας ἀπείρως μεταλείτερας ἢ ἡ λοιπὴ ἀνθρωπότης· οὐδὲ λαμβανομένη. Οὐδαμῶθεν δὲ δύναται νὰ διατυπωθῇ ἀντίρρησης, οὔτε καὶ ἐκ μέρους τῶν σκεπτικῶς διατεθειμένων πρὸς τὰς ἀγιογραφικὰς προφητείας, ὅτι τὸ τρίτον τοῦτο ὄλον ἐν ἀξίνεταί καὶ ὑπισχνεῖται νὰ ἀποβῇ ἐν τῷ μέλλοντι τὸ δεσπόζον ἐν τῇ ζωῇ τοῦ κόσμου στοιχεῖον. Καλὸν δὲ εἶναι νὰ λεχθῇ καὶ τοῦτο, ὅτι εἰς τὰ ἀπὸ τὰ πολιτισμένα κέντρα ἀπομακρυσμένα ἔθνη, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ὀλίγιστα ἢ οὐδὲν ἐγνωρίζον περὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ χριστιανισμὸς ἀποκτᾷ σήμερον δύναμιν τοσαύτην, ὥστε νὰ μὴ ἀποτολμᾷται πλέον ὁ περιφρονητικὸς χαρακτηρισμὸς τῶν ἱεραποστολικῶν προσπαθειῶν ὡς θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ.

Πρὸ ἡμῶν, λοιπὸν, πρόκειται γεγονός σχεδὸν παγκοσμίου ἐπιρροῆς, πραγματικῆς, ἰσχυρᾶς καὶ εὐεργετικῆς, τοῦ ὁποῦ οὗ ἀποχρῶν λόγος ἀξίζει νὰ ζητηθῇ. Ἐὰν ἀπορριφθῇ ἡ ὑπερφυσικὴ προέλευσις τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς, ἀνάγκη ἢ ἐπιρροὴ αὐτῆς νὰ ἐξηγηθῇ ὅλος φυσικῶς. Γνωρίζομεν ἤδη πότε αὕτη ἐνεφανίσθη καὶ ὑπὸ ποίας συνθήκας, μεταξὺ τίνων καὶ ἐν τίνι καταστάσει τῆς περὶ αὐτοὺς κοινωνίας. Τὸ ζήτημα εἶνε τοῦτο: ταῦτα τὰ δεδομένα, καθ' ἑαυτά, ἀπολύτως ἀνεξαρτήτως πάσης ἔξωθεν βοήθειας, δύνανται ἄρα γε νὰ ἐξηγήσουν ἐπαρκῶς τὴν γένεσιν καὶ διάδοσιν τῆς καθαρῶτατης καὶ ὑψίστης ἠθικῆς ἔξ ὅσων ποτὲ προϋτάθησαν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν;

Ἄπὸ μίαν πλευρὰν τῆς ὀρθολογιστικῆς παρατάξεως αἴφνης ἀκούεται ὑπόμνησις τις τοῦ περιαικούστου ἐκείνου κεφαλαίου τοῦ γνωστοῦ περὶ τῆς ἱστορίας τῆς πτώσεως τῆς ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας συγγράμματος τοῦ Γίββωνος, ὅστις λύει τὸ ζήτημα προϋποθέτων ὡς δεδομένον ἐκεῖνο ἀκριβῶς, οὐκ ἔστιν ἢ λύσις. Ἄλλ' ἐὰν τις δὲν εἶνε ἐκ τῶν προτέρων δηλητηριασμένος με μῖσος καὶ ἀποστροφὴν πρὸς τὸ ὑπερφυσικὸν καθ' ὅλου, ἀδύνατον νὰ μὴ ἴδῃ ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Γίββωνος καὶ τὰ ὅμοια τῶν ὁμοφρόνων του εἶνε ἀνεπαρκῆ δι' ὃν σκοπὸν καὶ διατυποῦνται, ὡς δὲν ἀρκοῦν μερικὰ ἀκάθαρτα εἰς τὴν θαλασσίαν ἀκτὴν συνεκβάλλοντα ρευμάτια νὰ ἐξηγήσουν τὸ βάθος καὶ τὸν ὄγκον τῶν ὠκεανίων ὑδάτων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἀπίστων παρέχουν τὴν ἐξήγησιν τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, εὐρισκόμεθα πρὸ θανάτου, τὸ ὁποῖον, ἂν κρίνωμεν περὶ αὐτοῦ ἔξ ὅσων γνωρίζομεν περὶ ἠθικῆς καὶ ψυχολογίας, ἐμφανίζεται ἀπείρως παραδοξότερον, δυσχερέστερον καὶ ἀνεξηγητότερον ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλο θαῦμα πού μᾶς παρουσιάζει ἡ Καινὴ Διαθήκη. Ἐὰν δὲ θὰ ἀπέκλειτο νὰ ἀποφασίζωμεν περὶ τῶν τῆς πίστεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μεγέθους τῶν συνυφασμένων πρὸς αὐτὴν δυσκολιῶν, πλείστοι ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ μὴ δεχθοῦν τὴν χριστιανικὴν ἔποψιν ἕνεκα ἀκριβῶς τῶν ὀλιγωτέρων δυσκολιῶν πού παρουσιάζουν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ τερατώδη παραδόξα τοῦ ὀρθολογισμοῦ, τῶν ὁποίων αἱ ἀνυπερέβλητοι δυσκολία εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑπερνηκηθοῦν με τὴν μᾶλλον τεραστίαν προσπάθειαν.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἐφε. 1, 10—2. 3.

Ἄρχεται παρὰ τοῖς Ἑβραίοις παραδόσεις μετέδιδον εἰς αὐτοὺς τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁ Νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης διεβιβίσθη ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Μωϋσέα δι' ἄγγέλων. Ἦτο ἐπόμενον λοιπὸν νὰ θεωρῶσιν αὐτοὺς ὡς ἐξόχως ὑπέροχα ὄντα. Αἱ παραδόσεις καὶ ἡ πεποίθησις περὶ τῆς ὑπεροχῆς αὐτῶν φυσικὸν ἦτο νὰ ὑτάρχωσι, κατὰ τὰ πρῶτα τῆς Ἑκκλησίας βήματα, καὶ παρὰ τοῖς ἔξ Ἑβραίων χριστιανοῖς. Καὶ φαίνεται ὅτι, ἐν τινι μέτρῳ, ἡ ἀγγελολογία εἶτε παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, εἶτε παρὰ τοῖς ἔξ Ἑβραίων χριστιανοῖς ἦτο ἐμπόδιον τι εἰς τὸ νὰ συλλάβωσι τὴν ἀλήθειαν τῆς ὑπεροχῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπεράνω πάντων, μηδὲ αὐτῶν τῶν ἀγγέλων ἐξαιρουμένων.

Τοῦτο βλέπων ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος, ἀδυστάτως θέτει ἐπὶ τὴν πληγὴν τὴν χεῖρα. Καὶ διὰ τὸ ἰγδαίων καὶ ἀκαταμαχίτων ἐπιχειρημάτων ἀποδεικνύει ὅτι οἱ ἄγγελοι εἶναι ὄντα πολὺ κατώτερα τοῦ μεσίτου τῆς Καινῆς Διαθήκης Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ θέσις αὕτη βεβαίως δὲν κινεῖ σήμερον τὸ ἄμεσον ἐνδιαφέρον ἡμῶν, διότι, χάριτι, θεῶν, οὐδὲ τίθεται ζήτημα ὑπεροχῆς ὑπὲρ πάντα τὰ ὄντα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι γοητευτικὸν νὰ βλέπη τις τῆς ἀληθείας τὸν κήρυκα, τὸν ποιμένα τὸν καλόν, τὸν θεῖον ἐκείνον Ἀπόστολον, νὰ ἐπιστρατεύῃ πᾶσαν θείαν ἰσχύα τῆς Γραφῆς καὶ ἀνθρωπίνην ἀφ' ἑαυτοῦ σκέψιν, ἵνα καταστήσῃ σεβαστὴν τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν. Πῶς εἶναι δυνατόν οἱ ἄγγελοι νὰ θεωρηθῶσι ποτε ἀνώτεροι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀφ' οὗ αὐτὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς παντὸς δημιουργήματος, ἐπομένως καὶ τῶν ἀγγέλων, καὶ αὐτῶν τῶν οὐρανῶν, οἱ ὁποῖοι φαίνονται εἰς ἡμᾶς ὡς τὸ μᾶλλον μόνιμον, καὶ τὸ μᾶλλον σταθερὸν στοιχεῖον; Καὶ αὐτοὶ οἱ οὐρανοὶ θὰ παλαιωθῶσι ποτε ὡς ἱμάτιον, θὰ ἀναμορφωθῶσιν ἔπειτα, ἀλλαγῶσονται, ἐνῶ, «τὰ ἔτη τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ», τοῦ μεσίτου τῆς Καινῆς Διαθήκης, «οὐκ ἐκλείψουσι». Καὶ ἔπειτα, πρὸς ποῖον ἐκ τῶν ἀγγέλων εἶπέ ποτε ὁ Θεὸς ὅ,τι εἶπεν ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν «κάθου ἐκ δεξιῶν μου»; Ἐνῶ εἶναι πασίγνωστον παντὶ πιστῷ καὶ εὐσεβόφρονι, ὅτι οἱ ἄγγελοι εἶναι «λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα». Οὐδεμία λοιπὸν σύγκρισις μεταξὺ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων εἶναι νοητή.

Ὅτι βεβαίως καὶ οἱ ἄγγελοι ἐξυπηρετοῦσι τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦτο εἶναι ἀναμφισβήτητον. Ἄλλ' εἰς τὸ ἔργον τοῦτο συντρέχουσι κατ' ἐντολήν αὐτοῦ τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς καθημένου, καὶ οὐχὶ οἰκοθεν καὶ ἀφ' ἑαυτῶν. Διὰ τῶν ὀλίγων, ἀλλὰ ἐκφραστικῶν λόγων ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος καθορίζει τὴν θέσιν τῶν Ἀγγέλων ἐν τῷ ἔργῳ τῆς σωτηρίας. Εἶναι «λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας καὶ κληρονομεῖν σωτηρίαν».

Ζήτημα λοιπὸν ὑπεροχῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

οὗσις εἶναι «ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτῆρ τῆς ὑποστάσεως» τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ αὐτὸς ἅγιος Ἀπόστολος θεοκινήτως ἀποφαίνεται, δὲν τίθεται. Ἀντὶ δὲ πάσης περὶ τὸ σημεῖον τοῦτο ἐξεζητημένης διερευνήσεως ὁ Ἀπόστολος ἐπικαλεῖται ἀμέριστον τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ μόνου δυνατοῦ πεδίου συγκρίσεως ἀγγέλων καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, συγκρίσεως οὐσιώδους καὶ ἐχούσης σοβαρὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς σωτηρίας τοῦ πιστοῦ. Καὶ ἡ σύγκρισις αὕτη εἶναι ἡ ἐξῆς: νὰ σκεπτόμεθα ὅτι «ἐὰν ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεῖς, ὡς ἐπιστεύετο, λόγος τοῦ Θεοῦ ἦτο αὐστηρῶς ὑποχρεωτικὸς καὶ ἀπαραβίαστος, πᾶσα δὲ παράβασις αὐτοῦ ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, πῶς ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ θὰ διαφυγώμεν τὴν τιμωρίαν, παραβιάζοντες ἐν ἐπιγνώσει τῆς ὑπεροχῆς τῆς Ἐθαγγελικῆς Ἀληθείας, τὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκαλυφθέντα ἡμῖν θεῖον λόγον καὶ ἀμελοῦντες τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν ἀνοιγείσης ὁδοῦ σωτηρίας; Τοῦτο, τῷ ὄντι, πρέπει νὰ κινή τὴν σκέψιν παντὸς χριστιανοῦ. **Κ.**

ΔΩΡΕΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

Ὁ κ. Γεώργιος Χατζόπουλος, πτυχιούχος τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐδῶρθε πρό τινας πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς τῶν χειρογράφων χειρόγραφον ἐσταχωμένον διὰ βύρσης μετὰ ξυλίνων πινακιδίων. Τὸ δωρηθὲν χειρόγραφον ἀποτελεῖται νῦν ἐκ σελίδων 152 (0,9×0,6) ἡριθμημένων ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς ἐν τῇ κάτω ὡσ, εἶναι δὲ ἀκέφαλον ἐκπεσόντων ἀρκετῶν φύλλων ἐν ἀρχῇ.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ χειρογράφου τούτου εἶναι τὸ ἀκόλουθον.

1. (σ. 1—15) «Μετὰ τὸ ἀπόδειπνον πρὸ τοῦ ἀνακλιθῆναι αἱ εὐχαὶ αὐταὶ τοῦ πένθους συλλεχθεῖσαι ἀπὸ τε τῆς θείας Γραφῆς τὰ πλεῖστα ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ τοῖς βουλομένοις πολεμῆσαι τὴν ἑαυτῶν προσάθειαν καὶ τὰς ἡδονὰς τοῦ σώματος, ἵνα προθύμως ταύτας τῇ προσευχῇ μετὰ νηφούσης καρδίας ἀναγινώσκων ἐν ἰδίῳ τόπῳ προσευχόμενος».

Ἄρχ. «Ὡς ἐνώπιον, Κύριε, τοῦ φοβεροῦ βήματος ἐστὼς ὁ κατὰκρίτος».

2. (σ. 16—42) «Ὑμνον ἕτερον ἐνταῦθα περὶ φιλίας¹, πένθους δ' ἔναρξιν ἀκριβῆς μαρτυρίου, ὅπερ

1. Λέξις δυσανάγνωστος.

ἐκ πονηρῶν παρακληθῆσει μάλα τὴν τῶν ἀγγέλων ἐφευρῶν βασιλείαν».

Ἄρχ. «Δέξι νι δέησιν ἐκ ρυπαροῦ καὶ ἀκαθάρτου στόματος δέσποτα».

3. (σ. 42—60) «Ἴδου καὶ τρίτον τὸ πενθεῖν προσθετόν ὡς ψυχοφελῆ τὴν ἐμπόρευσιν φέρον. Ἐκ βαθμίδων ἄνωθεν καθεστηκυῖα μυστικῶς εἰκόνα σοι Τριάδος γράφει».

Ἄρχ. «Ὅϊμοι ἐν ποίᾳ καταγνώσει ἔστηκα, ἐν ποίᾳ αἰσχύνῃ κατάκειμαι».

4. (σ. 67—91) «Ἴδου σοὶ καὶ τέταρτον πένθος, ὃ πύκτα, μυστικῶς τεκμηρῶζει σταυροῦ τύπους, ὅπερ ἐκκληρῶν διαδράσεις τοὺς λόγους τοῦ κρυπτοῦ Σατὰν συμπατῶν τούτου κάραν».

Ἄρχ. «Ὁ πόνος τοῦ λέγειν με πρὸς Θεὸς ἀναγκάζει με».

5. (σ. 92—93). «Καὶ πένθος πέμπτον εἰκονίζον αἰσθησεις, ὄρασιν, ἀφήν, ἀκοήν, ὄσφρησιν, γεῦσιν, ὡσπερ σοὶ τηρῶν ἐκ παθῶν ἀνοθεύτοις δέν σοὶ λάφος τῆς τε ὑφῆς τὸ χωρίον»¹.

Ἄρχ. «Ἴδου πάλιν προσάπτω ἐπὶ θύραις τοῦ ἐμοῦ δεσπότου».

6. (σ. 95—97) «Εὐχὴ συγχωρητικὴ εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ».

Ἄρχ. «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν».

7. (σ. 98—107) Ἄνευ ἐπιγραφῆς. Ἄρχ. «Κύριε ὄψασά μου ἐξαριθμήσασθαι τὰ ἁμαρτήματά μου καὶ εἰπεῖν ὁ ἄθλιος οὐκ ἰσχύω ἐνώπιόν σου».

8. (σ. 107—109). «Εὐχὴ τῶν ἁγίων πάντων ἀγγέλων».

Ἄρχ. «Ἄγιοι πάντες ἄγγελοι, ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι, δυνάμεις, τὰ πολυόμματα Χερουβείμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφείμ».

9. (σ. 109—111). «Εὐχὴ ἐτέρα εἰς τὸν φύλακα ἡμῶν ἅγιον ἄγγελον».

Ἄρχ. «Ἄγιε ἄγγελε, ὁ ἐφεστὼς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ τῆς τάλαιπώρου μου ζωῆς».

10. (σ. 111—114). «Τοῦ Σωτῆρος καὶ μὴ παραιτοῦ καθ' ἐκάστην ἐν ταῖς παραστάσεσι διαμοιβάξειν ἐξέστη σοι...² Εὐχὴ σύντομος ἐν ἐξομολογήσει».

Ἄρχ. «Ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς».

11. (σ. 115—128). «Εὐχὴ ἐξομολογητικὴ τῇ παραστησαμένη ποτὲ Ἀλλ' ὀφείλει καθ' ἐκάστην ἀμεταθέτως λέγειν πρὸς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν καὶ ἡμῶν μεσίτριαν, ἃν τις μνησθῆ τῇ ὥρᾳ τοῦ ψυχορραγοῦντος ἰδέσθαι αὐτήν, ἵνα τύχη θεόθεν ἀρωγῆς παρ' αὐτῆς».

Ἄρχ. «Δέξαι τοίνυν εὐμενεσιὰτῃ δέσποινα ἀγαθὴ τὴν οἰκτρᾶν ἡμῶν δέησιν».

12. (σ. 129—140). «Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως δεσπότου εἰς τὴν τεκοῦσαν τὸν Θεὸν βιαιλίδα ταύτην τὴν εὐχήν, ἣν ὀφείλει καθημέραν ἀμεταθέτως λέγειν πρὸς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Ἐὰν μνησθῆς κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ψυχορραγήματός σου δέσθαι αὐτήν καὶ βοηθείας πολλῆς καὶ σωτηρίας τυχεῖν ἐξ αὐτῆς».

Ἄρχ. «Παρθένε δέσποινα Θεοτόκε, ἡ τὸν Θεὸν λόγον κατὰ σάρκα γεννήσασα».

13. (σ. 141—142). Ἄνευ ἐπιγραφῆς. Ἄρχ. «Δέσποινα πάντων δέσποινα καὶ πάντων ἀνωτέρω τῶν πάντων ὑπερέχουσα τῶν ἄνω στρατευμάτων».

Ἐν τέλει «Εὐχὴ Παύλου μοναχοῦ».

14. (σ. 143—145) Ἄνευ ἐπιγραφῆς. Ἄρχ. «Παντοκράτορ λόγε τοῦ πατρός, ὁ αὐτοτελής Θεὸς Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ διὰ τὰ ἀρχαῖά σου σπλάγγνα μηδέποτε χωριζόμενος τῶν σῶν οἰκετῶν».

15. (σ. 146—149). Ἄνευ ἐπιγραφῆς. Ἄρχ. «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἀφῆλε

1. Αἱ τελευταὶ λέξεις δυσανάγνωστοι.

2. Δύο λέξεις δυσανάγνωστοι.

τὴν ὑψηλοφροσύνην καὶ τὴν κενοδοξίαν καὶ τὴν ὑπερ-
φανίαν».

Ἐν τῇ πρὸς τὰ ἔξω ὡς «Μάρκου μοναχοῦ».

Ἡ θεολογικὴ σχολὴ λαβοῦσα γινῶσιν τῆς δωρεᾶς
ταύτης ἠὲ χαρίσθησε καὶ ἐγγράφως τὸν δωρητήν.

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΞ ΑΠΟΨΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ

Ὅ,τι τὸ ἑλληνικὸν Ἔθνος συνέλεξε καὶ ἀπεθη-
σαύρισε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς εἰς μέγα θησαυροφυλά-
κιον διὰ μακροαἰῶνος καὶ ἐπιμόχθου πνευματικῆς καὶ
ἠθικῆς ἐργασίας, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τὸ ἀπέδωκε
νῦν πλουσιοπαρόχως, διότι, ὡς ἀλλαχοῦ δεικνύω, καὶ
μόνον διὰ τῆς λατρείας καὶ ἐν τῇ λατρείᾳ αὐτῆς,
διὰ τὰ ἀντιπαρέλθω τὰς λοιπὰς πλευρὰς τοῦ ἐκκλη-
σιαστικοῦ βίου καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑποστάσεως,
διεσώθη τὸ μέγιστον καὶ ἀριστον τμήμα τοῦ ἑλληνι-
κοῦ ἐθνικοῦ βίου.

Παρομοία παρατήρησις δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ
τοὺς λοιποὺς λαοὺς, τοὺς ἐξυπηρετούμενους θρησκευ-
τικῶς ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ δὴ τοὺς
σλαβικοὺς. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔδωκεν εἰς τούτους
μόνον τὴν θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ τὸν πολιτισμὸν εἰς
τοὺς Σλαύους μάλιστα ἔδωκε τὴν γραπτὴν καὶ φιλο-
λογικὴν γλῶσσαν, διότι οἱ Ἕλληνες ἱεραπόστολοι
Μεθόδιος καὶ Κύριλλος, οἵτινες εἶναι οἱ Ἀπόστολοι
τῶν Σλαύων, ἐδημιούργησαν τὸ σλαβικὸν ἀλφάβητον
(τὸ ὁποῖον ὡς γνωστὸν, παρουσιάζει μικρὰν παραλα-
γὴν ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου διὰ τῆς προσθή-
κης γραμμάτων τινῶν ἀντιπροσωπευόντων οὐρανι-
σκοποφέρτους τινὰς ἤχους, ὧν στερεῖται ἡ ἑλλη-
νικὴ γλῶσσα) καὶ παρεσκεύασαν τὰς πρώτας μετα-
φράσεις τῶν λειτουργικῶν καὶ λοιπῶν ψυχοφελῶν
βιβλίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλη-
σία ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν παπικὴν οὐδέποτε μετε-
χειρίσθη ἐνιαίαν γλῶσσαν ἐν τῇ λατρείᾳ, ἀλλὰ πάν-
τοτε ἐχρησιμοποίησε τὴν ἐθνικὴν τῶν διαφόρων
λαῶν γλῶσσαν.

Τὰ σλαβικὰ λοιπὸν ἴδια ἔθνη ὀφείλουσιν εἰς τὴν
ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν οὐ μόνον τὴν χριστιανικὴν
των πίστιν, ἀλλὰ καὶ τὴν βᾶσιν καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ
νεωτέρου αὐτῶν πολιτισμοῦ. Κατὰ ταῦτα δὲν εἶνε
ποσῶς περιέργων ἂν ὁ ὑφιστάμενος σύνδεσμος με-
ταξὺ Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα ἀνήκουσιν
εἰς αὐτήν, εἶναι μέγας καὶ ἰσχυρὸς, διότι εἰς τὸ ἔν,
τὸ πρῶτον (τὸ ἑλληνικόν), ἔδωκεν ἡ Ἐκκλησία τὴν
πίστιν καὶ ἔλαβε τὴν γλῶσσαν, τὴν σκέψιν καὶ τὴν
ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ ἔδωκε τὴν
θρησκείαν καὶ τὸν πολιτισμὸν. Ὅπως φυσικῶς λοι-
πὸν ἐξελάμβανον πάντα ταῦτα τὰ Ἔθνη καὶ ἐν ἑκα-
στον ἰδιαιτέρας τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ σχεδὸν ὁμοιομόρφως ὡς ἴδιαν
Ἐκκλησίαν καὶ ὡς οὐσιῶδες τμήμα τοῦ ἰδίου αὐτῶν
ἐθνικοῦ βίου. Ἡ Ἐκκλησία παρέσχεον εἰς πάντα τὰ
ἔθνη ταῦτα πολλὰ πρὸς ἐξυγιανσμὸν τῆς ἰδίας αὐτῶν
ἐθνικότητος, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἀπολέσῃ τι ἐκ τῆς
ἰδίας αὐτῆς ὑποστάσεως. Οὕτως ἀντιλαμβάνονται τὸ
πρᾶγμα πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ ὀρθόδοξα ἔθνη καὶ

ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δὲν εἶναι διαφορετικὰ τὰ
ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ αἰσθημάτων τοῦ Ἑλλήνος
ἀπὸ τοῦ Ρουμάνου, τοῦ Βουλγάρου, τοῦ Σλαύου καὶ
εἰς τινος ἄλλου. Ἄλλ' ἀκόμη καὶ ἰι τούτου περισσό-
τερον: εἰς χρόνους ἐθνικῶν συμφορῶν καὶ καταστρο-
φῶν ἡ Ἐκκλησία ὡς καλὴ Μήτηρ ἠκολούθησε τὰς
τύχας τῶν Ἐθνῶν τῆς. Οἱ ἀτυχοῦντες λαοὶ καὶ τὰ
καταδιωκόμενα καὶ ὑποδουλούμενα ἔθνη εὗρισκον
ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν ἐκ τῶν ἀνηκούστων
πολλάκις τούτων ἐθνικῶν περιπετειῶν, ὡς καὶ ἀνα-
νέωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν ἐκ τῶν συμφορῶν ἐκλιπου-
σῶν αὐτῶν δυνάμεων ἐν τῇ πλήρως τὰς ἐθνικὰς ταύ-
τας συμφορὰς συναισθανομένη καὶ προθύμῳ εἰς συν-
δρομὴν Ἐκκλησίᾳ· οὐχὶ δὲ σπανίως εὗρισκον ἐν τῷ
ἐκκλησιαστικῷ βίῳ γενικῶς, δι' ἀληθῶς ἁγίων ἀν-
δρῶν, μαρτύρων καὶ σεβασμίων πνευματικῶν ἡγου-
μένων καὶ ἡγητόρων, τὸν δρόμον τῆς ὑπομονῆς, τῆς
καρτερίας, τῆς ἀναζωπυρώσεως καὶ τελικῶς τῆς ἀπο-
καταστάσεως. Τί δύναται τις δὲ νὰ ἀντιπαρατηρήσῃ
εἰς ταύτην τὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας; Τίποτε ἄλλο ἢ ἔπαινον, διότι εἰς τὸ ἐνεργη-
τικὸν οὕτως εἰπεῖν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ παθητικὸν τῆς
Ἐκκλησίας δέον νὰ ὑπολογισθῇ ἡ δρᾶσις αὕτη, ἐφ'
ὅσον μάλιστα ἡ Ἐκκλησία δι' αὐτῆς οὐδαμῶς ἀπώ-
λεσε ἢ καὶ ἐμείωσε κἄν τὸν πνευματικὸν καὶ θρη-
σκευτικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα.

[Συνεχίζεται]

ΑΜΙΑΚΑΣ ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.

Μετὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, ὅπως εἰς πολλὰ
ἄλλα κράτη, οὕτω καὶ ἐν Ρουμανίᾳ τὸ θρησκευτικὸν
αἰσθημα τῶν ἀνθρώπων ἐχαλαρώθη, αἱ δὲ διάφοροι
αἱρέσεις εὗρον εὐκαιρίαν πρὸς δρᾶσιν καὶ ἔδαφος
πρὸς ἀπόκτησιν ἐπαδῶν. Οὕτως οἱ ἀναδαπτισταί, οἱ
τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου ἐορτάζοντες, οἵτινες καὶ
πρὸ τοῦ εὐρ. πολέμου ἔδρων εἰς Βουκουρέστιον, μετὰ
τὸν πόλεμον εἶχον 7—8 κέντρα, ὅπου ἐδίδασκον τὰς
ἀπόψεις των καὶ τὰ δόγματά των καὶ ἠρίθμουν περὶ
τὰς 10—15 χιλιάδας ἐπαδῶν ἐν Βουκουρεστίῳ, πλὴν
τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὅπου χωρὶα ὀλόκληρα ἠσπά-
σθησαν τὴν αἵρεσιν αὐτὴν ἀπορρέψαντες τὴν ὀρθοδο-
ξίαν.

Πρὸς τούτοις, εἰς ἐκ τῶν πρωτίστων ἱερέων τῆς
πρωτευούσης καὶ διακεκριμένου κήρυξ τοῦ Εὐαγγε-
λίου ἠσπάσθη τὸν καλδινισμόν, προξενήσας μέγα
ρῆγμα καὶ μεγάλην ταραχὴν εἰς τὴν ἐν Βουκουρε-
στίῳ Ρουμ. Ἐκκλησίαν, ὅπου καὶ σήμερον ἀκόμη
διδάσκει καὶ διαδίδει τὴν αἵρεσίν του, ἔχων πολλοὺς
ἐπαδούς καὶ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλαι αἱρέσεις, ὡς ἡ τῶν χιλιαστῶν, ἡ
τῶν βαπτιστῶν τῆς Κυριακῆς καὶ ἄλλαι, προσεπά-
θουν νὰ διαδώσουν τὸ δηλητήριον των. Ἀφ' ἐτέρου
οἱ ἄθεοι καὶ θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι ἐπληθύνοντο.
Εὐρέθη ἔθεν ἡ Ρουμ. Ἐκκλησία πολεμουμένη παν-
ταχόθεν, καὶ τὸ λυπηρὸν, ἐκ τῶν ἰδίων τῆς τέκνων.
Ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία ἔπραξε βέβαια τὸ πᾶν πρὸς

ἀναχαίτουν τῆς διαδόσεως τῶν αἱρέσεων, τὸ κακὸν ἕως εἶχε ριζωθεῖ καὶ ἡ ἐκρίζωσις ἦτο δύσκολος.

Εὐρέθησαν ἕως μερικοὶ κληρικοὶ μὲ ψυχὴν καὶ μὲ ἱερὸν ὑπὲρ τῶν πατρῶν ζῆλον καὶ ἀνέλαβον νὰ ἀγωνισθοῦν συστηματικῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τῶν αἱρέσεων καὶ πρὸς τὸν ἴσον τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τῶν πιστῶν, πρὸς τοῦτο δὲ συνστήθησαν διάφορα σωματεῖα καὶ ἀδελφότητες.

Μεταξὺ τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ἀδελφοτήτων ἐξέχουσαν θέσιν κατέχει ἡ «Ἀδελφότης Πατριάρχης Μύρων», ἣτις τελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ρουμανικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐργάζεται λίαν ἐπιτυχῶς.

Ἰδρυτὴς τῆς ἀδελφότητος εἶναι ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλος Θεόφιλος Ἰονέσκου, προλύτης τῆς Θεολογίας, καὶ ἐφημέριος τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ τῆς πρωτεύουσας, ὅστις δὲν ἐφείσθη κόπων καὶ θυσιῶν πρὸς εὐδωσίαν τοῦ θεαρέστου ἔργου αὐτῆς, ἀποτελῶν τὴν ψυχὴν αὐτῆς καὶ τὸν παρήγορον ἀγγελὸν τῶν πτωχῶν, τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δράσεως τῆς Ἀδελφότητος ταύτης κατὰ τὸ δεκαετὲς διάστημα τῆς λειτουργίας τῆς εἶνε μεγάλα καὶ πλούσια. Ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον εἰς τὰς ἐν Βουκουρεστίῳ αἰθούσας τῆς διὰ τῶν ἱεροκηρῶν τῆς καὶ ἄλλων θεολόγων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν, τὸ αὐτὸ δὲ ἐπραξε καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας ὅπου ἔχει πολὺς διακλαδώσεις.

Προσφέρει τροφὴν δωρεὰν καθ' ἕνα τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος εἰς 100—150 πτωχοὺς καθ' ἑκάστην, διανέμει χρηματικὰς βοηθείας, ἐνδυμασίας, τρόφιμα κτλ. εἰς τοὺς ἐνδεεῖς κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων, διατηρεῖ σχολὴν κατηχητικὴν ἐνθα τὰ μέλη τῆς διδάσκονται τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐρμηγίαν τῶν ἱερῶν Γραφῶν, ἰδρυσεν ἀσυλον ἰδιόκτητον διὰ τοὺς γέροντας τῆς ἀδελφότητος ὡς καὶ τυπογραφεῖον ἰδιόκτητον ἐνθα ἐκτυποῦται τὸ δημοσιογραφικὸν τῆς ὀργανον «Λόγος καλός», ἀπέκτησεν ἰδιόκτητον οἰκοδομηγὴν ἀξίαν τεσσάρων ἑκατομ. δραχμῶν ὅπου ἐνδιατιῶνται οἱ ἱεροκήρυκες καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἀδελφότητος, πλουσίας δὲ καὶ ἄλλας δωρεὰς δέχεται ἐκ μέρους τῶν θαυμαστῶν τῆς δράσεώς τῆς πιστῶν. Τὰ μέλη τῆς ἀδελφότητος ἀνέρχονται ἄνω τῶν δέκα χιλιάδων ἐν Βουκουρεστίῳ, ἕκαστον δ' αὐτῶν δίδει ὑπεύθυνον ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ τηρήσῃ μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς παραγγέλματα: α) νὰ διάγῃ βίον κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ τὰς περιεχομένας εἰς τὴν Ἀγ. Γραφήν καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν, ἥτοι νὰ προσεύχηται τακτικῶς, νὰ προσέρχεται καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἵνα παρακολουθῇ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, νὰ νηστεύῃ καὶ νὰ μεταλαμβάνῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων τοῦλάχιστον τετράκις τοῦ ἔτους καὶ β) νὰ θεωρῇ ἕκαστον μέλος τῆς ἀδελφότητος ὡς τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀδελφόν του, τὸν ὅποιον ἔχει χρέος νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ βοηθῇ.

Ὁ Πρωτοσύγκελλος Θεόφιλος πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῇ προσεχῶς τὰς Ἀθήνας, ὅπου μελετήσῃ τὴν αὐτόθι δράσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Βουκουρεστίον Ν. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΑΙΡΕΘΕΝΤΑΣ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ

Κύριε Διευθυντά,

Ὁ φίλος Νομικὸς Σύμβουλος κ. Ἀλίκουλης πρὸς δὲν συμφωνῶ ἀπολύτως ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, οὕσαι ἐκτελεσται ἅμα ὡς καταστῶσι τελεσίδικαι, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ διαφωνήσω πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐκδόσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 152 τοῦ νόμου 5383 ἀπαιτουμένου διατάγματος πρὸς ἐγκρίσιν τῆς καταδικαστικῆς κατὰ τῶν ἀρχιερέων ἀποφάσεως.

Διότι τὸ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐκδιδόμενον διάταγμα δὲν ἐκδίδεται οὔτε διὰ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ καταδικασθέντος (ἴσως καὶ τοῦτο), οὔτε διὰ τὴν δῶση τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Θρησκευμάτων νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ καταλλήλου χρόνου τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταγνωσθείσης διὰ τῆς ἀποφάσεως ποινῆς, διότι τότε ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, ἔστω καὶ ὡς πρὸς τὸν χρόνον μόνον τῆς πραγματοποιήσεώς τῆς θὰ ἐξηρτάτο ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Ἱπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων ὅστις θὰ ἠδύνατο κατ' ἀκολουθίαν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης νὰ ἀναστείλῃ ἐπ' ἀόριστον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς. Τί δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν ὁ τιμωρηθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ ἀπεδήμει ἢ καὶ ἀπέθνησκε; Ἡ γνώμη αὕτη εὐρίσκεται φανερῶς εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὴν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς γνωμοδοτήσεως διατυπωμένην γνώμην, πρὸς ἣν ὡς εἶπον, συμφωνῶ ἀπολύτως, ὅτι δηλ. ἡ ποινὴ εἶνε ἐκτελεστικὴ ἅμα ἢ περὶ ταύτης ἀπόφασις καταστῆ κατὰ τὰς δικονομικὰς διατάξεις τελεσίδικος.

Ἡ ἔννοια τοῦ ἐγκριτικῶς ἐκδιδόμενου διατάγματος, ὡς καὶ ἐν τῷ σχετικῷ κεφαλαίῳ τοῦ μαθήματός μου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδάσκω, εἶνε πρῶτον ὅτι δι' αὐτὸ ἢ τὴν ἐν τῷ κράτει ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἐκπροσωποῦσα Πολιτεία περιβάλλει ἔστω καὶ τυπικῶς διὰ τοῦ κύρους αὐτῆς τὴν τελικὴν τῆς ποινῆς ἐπιβολὴν (χωρὶς ἢ ἐγκριτικὴ αὕτη πράξις νὰ θίγῃ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀποφάσεως) καὶ δεύτερον ὅτι διὰ τοῦ διατάγματος παρέχεται ἡ νομικὴ δυνατότης τῆς καὶ διὰ πολιτικῶν μέσων ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς (διὰ τῆς ὑλικῆς βίας, φέρ' εἰπεῖν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀνάγκη), ἅτινα μόνον δι' ἐγκριτικῆς πράξεως (διατάγματος) θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθοῦν.

Μετὰ τιμῆς

ΑΜΙΑΚΑΣ Σ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ

Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ κεφάλαιον τῆς σωτηρίας.

Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐώρτασαν προχθὲς τὴν ἑορτὴν τῆς διδύμου ἐλευθερίας, ἥτοι τῆς ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἁμαρτίαν δουλείας καὶ τῆς ἀπὸ τῆς εἰς τὸν τύραννον μακραίωνος ἐθνικῆς δουλωσύνης. Ἐνεκα δ' ἀκριβῶς τοῦ διπλοῦ τούτου τῆς ἑορτῆς ταύτης χαρακτῆρος ὁ πανηγυρισμὸς τῆς προσέλα-

βεν—ὅπως πάντοτε—πάνδημον ὄψιν οἱ πιστοὶ ἄνθρωποι προσῆλθον εἰς τοὺς ναοὺς ἵνα εὐχαριστήσωσι τὸν Θεόν, διὰ τοῦ πρὸς τὴν Παρθένον τῆς Ναζαρέτ εὐαγγελισμοῦ ἐφανέρωσεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὸ ἅπ' αἰῶνος μυστήριον, τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον, ὡς Ἕλληνας δὲ ἐβαπτίσθησαν ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς εἰς τὰ νάματα τῶν μεγάλων ἀναμνήσεων τοῦ μακροχρονίου ἐκείνου ἀγῶνος τοῦ Δαυὶδ πρὸς τὸν Γολιάθ, τοῦ διὰ τοῦ ἥρωϊσμοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας τῶν μεγάλων ἀγωνιστῶν ἀπολήξαντος εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐλευθερίας. Εἶθε ἡ διπλῆ αὕτη εὐοχὴ νὰ ἀποβαίῃ ἐκάστοτε εἰς τοὺς πιστοὺς Ἕλληνας ἀφορμὴ μείζονας ἐμμοῆς ἐν τῇ πίστει τῶν πατέρων καὶ τοῖς ἑλληνικοῖς πατρίοις καθ' ὅλου καὶ ἀφειτηγία σωστικῶν διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ βουλευμάτων καὶ ἔργων.

Ἐγγήγορος.

Ἡ ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἀρξαμένη περίοδος τῆς νηστείας καὶ τῆς ἐντεταμένης προσευχῆς ὠρίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς καιρὸς τῆς προσηκούσης προπαρασκευῆς πρὸς ὑπάντησιν τοῦ πρὸς τὸ Πάθος ἐρχομένου Σωτῆρος. Πρὸς ὑπάντησιν τοῦ Νυμφίου ἀπαιτοῦνται ψυχὰι καθαραὶ καὶ ἐγγήγοροι, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία κραυγάζει «*ψυχὴ μου ἀνάστα! τί καθεύδεις;*» Διὰ τὰ ἀγρυπνῆ ὅμως ἡ ψυχὴ δεόν νὰ ἦν ἀπηλλαγμένη τῶν πρὸς τὰ γηρὰ καταστροφόντων αὐτὴν ὀλισκῶν λογισμῶν καὶ τάσεων, πρὸς τοῦτο δὲ βοηθεῖ ἡ συναίσθησις τῆς ἰδίας ἀμαρτωλότητος καὶ ἡ μετάνοια ἢ εἰλικρινής. Εἶνε, λοιπόν, ἡ περίοδος αὕτη τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς μέσον καὶ στάδιον ἠθικοῦ καθαρμοῦ, στάδιον ἀρετῶν καὶ κλιμαξ προοῦσης ἀγιότητος τῆς ἀναβαινούσης τὰς βαθμίδας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Εἰς τὴν κατανόησιν ἀκριβῶς τούτου τοῦ προορισμοῦ τῆς προπασχαλίου νηστείας συντελοῦν τὰ θαυμάσια εἰς κατανυκτικώτατον λυγισμόν ἄσματα τῆς ἱερᾶς τῆς περιόδου ταύτης ὑμνωδίας, εἰσδουούσης εἰς τοὺς ἐσχάτους μυχούς τῆς ψυχῆς.

Νικόλαος Γλουμπακόβσκη (†).

Ὁ ὀρθόδοξος θεολογικὸς κόσμος μετὰ βαθείας θλίψεως θὰ πληροφορηθῆ τὸν τῇ 17ῃ φθίνοντος μηνὸς ἐπισυμβάντα ἐν Σόφια θάνατον τοῦ ὑπάτου τῶν ρώσων θεολόγων τῶν νεωτέρων χρόνων Νικολάου Γλουμπακόβσκη, τὸ ἐβδομηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἄγοντος. Κατὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνωτάτων θεολογικῶν του ἐν τῇ Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ Μόσχας σπουδῶν πρωταριστεύσας καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀναγορευθεὶς Μάγιστρος τῆς Θεολογίας διὰ τὸ περὶ τοῦ μακαρίτου Θεοδωρήτου Κύρρου δίτομον σπουδαιότατον σύγγραμμά του, προσελήφθη ἐν βραχεῖ ἔκτακτος καθηγητῆς τῆς ἐν Πετροπόλει Θεολογικῆς Ἀκαδημίας (1894), μετὰ τετραετίαν δ' ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ ἐξηκολούθησεν ὡς τακτικὸς τῆς Ἀκαδημίας ταύτης καθηγητῆς διδάσκων μέχρι τοῦ ἀναγκαστικοῦ αὐτοῦ συνεπείᾳ τῆς σοβιετικῆς ἀντιχριστιανικῆς μανίας ἐκπατρισμοῦ. Καταφυγὼν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πρῶτον μὲν ἐδίδαξεν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Βελι-

γραδίου, εἶτα δὲ κληθεὶς παρέδωκε μαθήματά τινα ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις τοῦ Ὁσλο τῆς Σουηδίας, τοῦ Λονδίνου καὶ τοῦ Βερολίνου, εἶτα δὲ μεταβάς εἰς Βουλγαρίαν, ἔνθα ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ἀνοικταῖς ἀγκάλαις οἱ ἐκ τῶν βουλγάρων θεολόγων πολυάριθμοι αὐτοῦ μαθηταί, προσελήφθη τιμῆς ἕνεκεν ὡς καθηγητῆς τῆς ἐν Σόφια Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἐν ἣ ἐδίδαξεν ἀνελλιπῶς μέχρι τοῦ θανάτου του. Τὸ συγγραφικὸν ἔργον τοῦ Γλουμπακόβσκη εἶνε κυριολεκτικῶς ἀπροσμέτρητον, ἡ δ' ἐπιστημονικὴ θεολογικὴ του παραγωγὴ κατέστησεν αὐτὸν διάσημον οὐ μόνον ἐν Ρωσίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ διεθνῆι θεολογικῷ κόσμῳ, ἀπανταχοῦ θαυμαζόμενος διὰ τὴν βαθύνοιαν, τὴν ἐπιστημονικότητα, ἰδίως δὲ διὰ τὴν ἀπέραντον πολυμᾶθειαν. Τινῶν τῶν συγγραμμάτων του ἡ ἀξία, καίπερ ρωσιστὶ γεγραμμένων, ἀνεγνωρίζετο καὶ ἐξήρτετο ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πολὺ πρὶν ἢ ταῦτα ἐκτιμηθῶσιν ἐν τῇ πατρίδι του. Ἡ περὶ Θεοδωρήτου τοῦ Κύρρου μονογραφία του ἀνέδειξεν αὐτὸν, νεώτατον ἔτι, ἕνα τῶν βαθυνουσιῶτων ρώσων θεολόγων ἐξαιρετικῆς κριτικῆς δυνάμεως καὶ σπανίας πρωτοτυπίας τὸ ἔργον εἶχε χαρακτηρισθῆ ὡς «*ιδιότυπος ἐγκυκλοπαιδεία γνώσεως*», ὃ δὲ συγγραφεὺς του ἀνεκρηγύθη ὡς «*ὁ ῥώσος Tillemont διὰ τὰς ρωσικὰς θεολογικὰς τοῦ μέλλοντος γενεάς*». Ἡ συγγραφή αὕτη, τυχοῦσα ἀμέσως εἰδικοῦ βραβείου ὑπὸ τῆς ρωσικῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἠξιώθη τῶν ἀμερίστων ἐπαίνων καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς θεολογίας, μάλιστα δὲ τοῦ πολλοῦ Harnack, χαρακτηρισαντος αὐτὴν ὡς «*μίαν τῶν ἐξοχωτέρων πατρολογικῶν μονογραφιῶν ἐξ ὧν εἶδον τὸ φῶς μετὰ τὴν περὶ τοῦ Ἰγνατίου μονογραφίαν τοῦ Leightfoot*» καὶ ἐκφράσαντος θλίψιν ἐπὶ τῷ ὅτι τοιοῦτο ἔργον, γραφέν εἰς τὴν ἐλάχιστην γνωστὴν ρωσικὴν γλῶσσαν (ὁ Harnack ἦτο ρωσομαθής), δὲν θὰ ἐτύχανε τῆς προσοχῆς τῶν ξένων θεολόγων, ἧς ἦτο ἀξία. Τὰ αὐτὰ προτερήματα εἶχον καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τοῦ μεταστάντος πολυάριθμοι συγγραφαί, ἐν αἷς διακρίνονται αἱ περὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἰδίᾳ πολλαὶ καὶ πολυσέλιδοι μονογραφίαι. Μόνον ἡ περιόπου τρισχιλιοσέλιδος τρίτομος αὐτοῦ μονογραφία «*Ἡ διδασκαλία τοῦ ἁπ. Παύλου κατὰ τὴν προέλευσιν καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς*», διὰ τὴν ὁποίαν καὶ εἶχε ἀξιωθῆ τοῦ ἐν Ρωσίᾳ σπανιωτάτου, διὸ καὶ ἐπιζηλοτάτου βαθμοῦ τοῦ διδάκτορος, καταπλήσει οὐ μόνον διὰ τὸν ὄγκον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τεραστίαν τοῦ ἀνδρὸς πολυγνωσίαν, τὴν ἀφάνταστον λεπτολογίαν καὶ τὴν κριτικὴν δύναμιν. Ὁ ἀείμνηστος Γλουμπακόβσκη, πολλὰς γενεὰς ρώσων θεολόγων διδάξας καὶ παραδειγματίσας ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ διαπραγματεύσει τῶν θεολογικῶν ζητημάτων, ἀριθμεῖ ἐν τοῖς μαθηταῖς του καὶ Ἕλληνας, ἐν οἷς καὶ ὁ τὰς λιτὰς ταύτας γραμμὰς γράφων ὡς φόρον τιμῆς πρὸς τὸν σοφώτατον καὶ ὀρθοδοξότατον αὐτοῦ διδάσκαλον, οὐτινος καὶ ἔργα τινὰ περὶ τῆς γλώσσης τῶν Ἀγ. Γραφῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν ἑλληνικὴν κατὰ τὴν φοιτητικὴν αὐτοῦ ἐν Πετροπόλει περίοδον. Ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλος μέχρι καὶ τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς ζωῆς του συ-

γράφων, ἀποδημεῖ εἰς τὴν κρείττω ζωὴν ἀληθῶς ἀγαπώμενος ὑπὸ τῶν χιλιάδων μαθητῶν του. πλήρης ἡμερῶν σπανιωτάτης θεολογικῆς γονιμότητος, ἢ περὶ ἧς ἀκριβῆς ἐξιτόρησις θὰ ἀπαιτήσῃ τόμον δλόκληρον.

Κύριος ὁ Θεὸς ἀναπαύται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν δικαίων σκηναῖς.

*
Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν τῷ Α' ἐν Ἀθήναις Συνεδρίῳ τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας ἐκφραστῆσις πρὸς τὴν μαρτυρικὴν ὀρθόδοξον τῆς Ρωσίας Ἐκκλησίαν συμπαθείας ὁ «Ὁρθόδοξος Παρατηρητὴς» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἐξαιρεῖ τὴν μεγάλην ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ σημασίαν αὐτῆς, βεβαίῳ ὅτι ἡ ἀπόφασίς αὕτη τοῦ Συνεδρίου εἶνε ἀπήχησις τοῦ κοινου αἰσθήματος, ἰδιαιτέρας συνειδητοῦ ἐν τῇ ἑλληνικῇ καρδίᾳ, καὶ τονίζει ὅτι ἰδίᾳ ἐκ μέρους ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων ἐπιβάλλεται ἰδιάζουσα πρὸς αὐτὴν ἐνίσχυσις νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ τὰ στίγματα τοῦ μαρτυρίου τῆς.

*
Ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀνάγκησι καὶ μεταγνώσι τῶν τέως φανατικῶν ὁπαδῶν τοῦ μπολσεβισμού ὁσημέραι πληθύνεται. Εἰς τὰ μέχρι τοῦδε βιβλία, εἰς τὰ ὅποια οἱ κομμουνισταὶ συγγραφεῖς τῶν ἐκφράζουν τὴν βαθεῖαν τῶν ἀπογοήτευσιν ἐξ ὧν ἰδίως ὀφθαλμοῖς εἶδον ἐν τῷ τέως ὑπ' αὐτῶν νοσταλαγουμένῳ ρωσικῷ παραδείσῳ—καὶ τοιαῦτα σημειοῦμεν προχθίως «Ὁ σιδηροῦς αἰὼν τῆς Ρωσίας» (Russia's Iron Age) τοῦ W. H. Chamberlain· «Εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἀληθείας ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ» (I Search for Truth in Soviet Russia) τοῦ Walter Citrine· «Ἐπιστροφή ἐκ τῆς Ἐνώσεως τῶν ρωσικῶν Δημοκρατιῶν» (Retour de l' U.S.S.R.) τοῦ André Gide—ἔρχεται τῶρα νὰ προστεθῇ τὸ τοῦ ἐπ' ἴσης κομμουνιστοῦ Andrew Smith «Ἦμουν σοβιετικὸς ἐργάτης» (I was a Soviet Worker), τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ ὑπὸ παντὸς ἐνδιαφερομένου περὶ τοῦ κομμουνισμοῦ.

*
Καθολικοί, Προτεστάνται καὶ Ἑβραῖοι, συνελθόντες ἐσχάτως ἐν τῇ αἰθούσῃ Wagram τῶν Παρισίων, ἐνέκριναν τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα: «Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ γαλλικοῦ «Rassemblement» καὶ τῆς Πατριωτικῆς Ἐνώσεως τῶν γάλλων Ἑβραίων πεντακισχίλιοι πρῶην ὑπάλληλοι συνελθόντες ὁμοφώνως διεκήρυξαν ὅτι ἡ ζωὴ, ἡ τάξις καὶ ἡ εἰρήνῃ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας δύνανται νὰ θεμελιωθῶν μόνον ἐπὶ πνευματικῶν πραγματικότητων. Ἰδιαιτέρας τονίζουσι ὅτι ὁ γαλλικὸς πολιτισμὸς ὀφείλει τὴν γένεσιν καὶ διάδοσιν του εἰς τὸν θρησκευτικὸν ἰδανισμόν, ὅτι θλίβονται ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ πολιτισμὸς οὗτος ἀπειλεῖται ὑπὸ τῶν ὑλιστικῶν διδασκαλιῶν τῶν ἀθέων· καὶ ὅτι ἐπεὶ γον κατήκον τῶν μεγάλων πνευματικῶν ὁργανώσεων εἶνε νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις των πρὸς ἀνακοπὴν τοῦ ρεύματος τῶν βαρβάρων δυνάμεων...».

*
Ὁ μέγας ἄγγλος ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ Parker, ἐνῶ ποτε ἠτοίμαζε τὸ κήρυγμά του, εἰδοπιήθη ἀπὸ τὴν σύζυγον του ὅτι ἦλθεν ὁ ῥάπτης «νὰ τοῦ πάρη μέτρον», νὰ «τὸν μετρήσῃ» κατὰ τὴν ἄγγλ. φράσιν (measure him).
—Νὰ με μετρήσῃ; ἀνέκραξε. Νὰ μετρηθῇ ὁ ὄψωνός, νὰ μετρηθῇ τὸ ἡλιακὸν σύστημα, νὰ μετρηθῇ τὸ σύμπαν, τὸ ἐννοῶ. Ἀλλὰ νὰ μετρηθῶ ἐγώ!

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθεν εἰς τακτικὰς συνεδριάσεις τῆ παρελθούσης Τρίτης, καὶ σήμερον Σάββατον διασκεφθεῖσα ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων.

— Τὸ ταμεῖον Προνοίας Δημοσίων ὑπαλλήλων ἠτήσατο κατάστασιν τοῦ παρα τοῖς μητροπολιτικοῖς γραφείοις ὑπερθεσύντος προσωπικοῦ ἐμφαίνουσαν τὸ ὄνοματεπώνυμον, τὸν βαθμὸν, τὸν βασικὸν μισθόν, τὴν οἰκογενειακὴν κα-

τάστασιν, τὴν σύντάξιμον καὶ πραγματικὴν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν προσκειμένου νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς αὐτὸ καὶ τῶν ὑπαλλήλων τούτων.

— Ὑπὸ τοῦ κ. Εἰσαγγέλου τῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν ἠσκήθη ποινικὴ δίωξις καὶ ἐνεργεῖται ἀνακρίσεις κατὰ τῶν καθηρημένων κληρικῶν ἐπὶ ἀντιποιήσει ἀξιώματος.

— Δι' ἐγκυκλίου αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνετείλατο τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις, ὅπως ἐπιτρέπωσι κατὰ τὸ στάδιον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς τὴν τέλεσιν γάμου κατ' ἄκραν ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν, ἂν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν συντρέχωσιν ἀποχρῶντες λόγοι.

— Δι' ἐγγράφου αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος παρεκάλεσε τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων, ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, ὅπως οἱ μαθηταὶ τῆς μέσης καὶ κατωτάτης ἐκπαιδεύσεως μὴ ἀπασχολῶνται εἰς τὰ γυμναστήρια καὶ ἀλλαχοῦ κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς τελέσεως τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ἀλλὰ τούναντίον συνιστᾶται αὐτοῖς ἡ τακτικὴ κατὰ τὰς ὥρας ταύτας εἰς ἰ. ναοὺς φοίτησις.

— Διὰ Βασ. διαταγμάτων προήχθησαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. Γαβριήλ Ξυνάριος εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν εἰσηγητοῦ, ὁ Πρωτοκλήτης αὐτῆς Ἀρχιμ. Μελέτιος Παπανδρέου εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν γραμματέως Α'. τάξεως καὶ ὁ κλητὴρ αὐτῆς Εὐστράτιος Τζαννῆς εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν ἀρχικλητήρος.

— Διὰ Β. διατάγματος συνεχωνεύθη ἡ ἰ. μονὴ Ἀντινόσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν Δαμάτας τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως.

— Σήμερον Σάββατον ἐν τῷ ναΐδῳ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῷ τιμωμένῳ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἐτελέσθη τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἱερουργούντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θήρας καὶ καρισταμένων τοῦ τε Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

— Κατόπιν διαβιβασθείσης εὐχῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, πρὸς ἣν συμφωνεῖ καὶ τὸ Ὑφυπουργεῖον, ὅπως ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς τονώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ λαοῦ καὶ ἵνα μὴ καθ' ἕως ὥρας τελεταῖ ἡ θεία λειτουργία ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς συγχάξῃ ὁ κόσμος εἰς τὰ καφρανεῖα καὶ ζαχαροπλαστεῖα, ἀπέχων τῆς ἐκκληρώσεως τῶν χριστιανικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας ἀπηύθυνεν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς ὅπως ἐκδώσωσι τὰς δευδίας διατάγας, ἵνα τοῦ λοιποῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐξομιοιουμένας πρὸς αὐτὴν ἑορτάς, τὰ καφρανεῖα, ζαχαροπλαστεῖα, ζυθοπωλεῖα καὶ κέντρα ἐν γένει ἀνοίγωσιν ἀπὸ τῆς 9.30 πρῶνῆς τὸ θέρος καὶ τῆς 10 π. μ. τὸν χειμῶνα, ἀντὶ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 τοῦ διατάγματος τῆς 3ης Μαρτίου 1930 «περὶ καθικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ὀριζομένης ὥρας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Κατὰ διαταγὴν τοῦ κεντρικοῦ κομιτάτου τῶν ἀθέων ἀπὸ τῆς 1 ἰσταμένου μηνός καθ' ὅλην τὴν σοβιετικὴν ἐπικράτειαν ἤρχισεν μεγάλη ἀντιπασχάλιος ἐκστρατεία. Κατὰ τὴν μεγάλην ἐβδομάδα θὰ διοργανωθῶσιν εἰς εὐρείαν κλίμακα ἀντιθρησκευτικαὶ πομπαὶ καὶ παρατάξεις, εἰς τὰς ὁποίας διετάχθησαν νὰ μετέσχωσι τὰ παιδιά. Αἱ πασχάλιοι λιτανεῖαι θὰ ἀπαγορευθῶσι πανταχοῦ τῆς Ρωσίας, πλην τῆς Μόσχας, τῆς Πετροπόλεως καὶ τοῦ Κιέβου.

— Τῇ 14 παρελθόντος μηνός ἐν Χαρμπίν διωργανώθη διάσκεψις περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τῆς ἀθείας. Τῆς συνελεύσεως μετέσχον πάντες οἱ ἐν Χαρμπίν ὀρθόδοξοι ἱεράρχαι, οἱ προϊστάμενοι τῶν ναῶν, οἱ διευθύνται τῶν σχολείων, τὰ προεδρεῖα τῶν κοινωνικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ ἄλλων σωματείων, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου καὶ ἄλλοι κοινωνικοὶ ἡγήται. Ἀπεφασίσθη νὰ καταρτισθῇ ἐπιτροπή, ἣς ἐπίτιμος πρόεδρος ἀνεκηρύχθη ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Χαρμπίν καὶ Μαντσιοῦριας Μελέτιος.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Ἡμερολογικῶν κατηγοριῶν ἔλεγχος. Ἀθήνησι, τύποις «Φοῖνικος», 1937.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ

25 19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

Υποτροφία Θεολόγων δι' ανώτερας σπουδάς
έν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀμερικῆς

Γνωστόν τυγχάνει, ὅτι πολλοὶ ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κύπρου, τοῦ Ὁρους Σινά καὶ ἄλλαχού, διπλώματος Ὁρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς ἀξιούμενοι καὶ υποκάρδιον τρέφοντες πόθον πρὸς ἀνωτέρας σπουδὰς ἐν ξένοις Πανεπιστημίοις, δὲν βλέπουσι πραγματοποιούμενον τὸ εὐγενές, τοῦτο ὄνειρον, διὰ στέρησιν τῶν ἀπαιτουμένων ὑλικῶν μέσων.

Τοῦτο ἔχοντες ὑπ' ὄψει, νομίζομεν, ὅτι θὰ ἡδυνάμεθα ἤδη νὰ θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν ὅσαρ ἀπό τινος ἐπεξεργασθεῖται σχέδιον ὑποτροφιῶν ἐν Ἀμερικανικαῖς Θεολογικαῖς Ἐπισκοπελιανῶν Σχολαῖς, μικρὰν μὲν τῇ Ἁγίᾳ Μητρὶ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Ὁρθοδόξῳ Θεολογικῇ προσφέροντες ὑπηρεσίαν, εὐκαιρίαν δὲ πρὸς κληρικῶν παρέχοντες διὰ τε περαιτέρω μόρφωσιν καὶ ἐκμάθησιν τῆς λῆαν χρησίμου καὶ πλουσίας Ἀγγλικῆς Γλώσσης καὶ πρὸς ἀπόκτησιν καὶ τόσων ἄλλων γνώσεων ἐκ τῆς ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ τῆς κοινωνικῆς δράσεως τῶν ἄλλων ἐν Ἀερικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Αἱ ὑποτροφίαι αὗται ἰδρύονται ἐπ' ὀνόματι καὶ πρὸς τιμὴν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου κυρίου Βενιαμίν. Συνίστανται δὲ εἰς τὴν παροχὴν Ἐφημεριακῶν ἢ Διακονικῶν θέσεων ἐν Ὁρθοδόξοις Ἑλληνικαῖς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κοινότητιν, ἐνθα ὑπηρετοῦντες οἱ ὑπότροφοι Κληρικοί θὰ δύνανται συγχρόνως καὶ νὰ φιτώσιν εἰς τὰ περὶ ὧν ἐλέχθη Ἐκπαιδευτήρια, ὡς ἐξωτερικῶν, ἢ καὶ ἐσωτερικῶν.

Πᾶς ὄθεν ἀγαμος καὶ ἔγγαμος Θεολόγος Κληρικός, Πρεσβύτερος ἢ Διάκονος, ἐξ οἰουδήποτε Κλίματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀπόφοιτος τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς Ἑλληνικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, τοιαύτης ἐφιέμενος πνευματικῆς δολιχοδρομίας, δύναται νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς ἡμᾶς ἑλευθέρως ὑποβάλλων δι' αἰτήσεως αὐτοῦ σχετικῆς τὰ κάτωθι στοιχεία:

1) Ἐγγράφον τοῦ οἴκειου Μητροπολίτου, παρέχοντος τῷ αἰτούντι ἄδειαν ἀποδημίας εἰς Ἀμερικὴν διὰ μίαν τριετίαν, πιστοποιοῦντος δ' ἅμα περὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ διαγωγῆς τοῦ ἀκαλύπτου τῆς Ἱερῶσυνης.

2) Ἐγκρίσιν τῆς ἀποδημίας ταύτης ἀπὸ μέρους τῆς κατὰ τόπους Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς.

3) Ἀντίγραφον τοῦ χειροτονητηρίου αὐτοῦ ἔγγράφου, δειντῶς κεκυρωμένον παρὰ τοῦ οἴκειου Μητροπολίτου.

4) Ἀντίγραφον τοῦ Θεολογικοῦ Πτυχίου αὐτοῦ, ὁμοίως κεκυρωμένον.

5) Ἐνυπόγραφον ἰδίαν ἑαυτοῦ δήλωσιν, ἐπισκευραμένην, τὴν τε ὑπογραφήν καὶ τὸ περιεχόμενον, παρὰ τοῦ οἴκειου Μητροπολίτου, ὅτι κατὰ τὴν ἐνταῦθα διανομὴν αὐτοῦ καὶ ὑπηρεσίαν θὰ εἶναι ἀπολύτως εὐπειθῆς πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, ὅτι θὰ ἐπιτύχη τοῦ διπλώματος του ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καθοριζομένου χρονικοῦ διαστήματος, πάντως οὐχὶ μείζονος τῶν τριῶν ἐτῶν, καὶ ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης θὰ ἐπανεῖθῃ εἰς τὰ ἴδια ἀπροφασίστως.

6) Δύο φωτογραφίας του εἰς σχῆμα ἐπιστολικοῦ δελταρίου (Carte Postale).

Διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ διαβατηρίου παρὰ τῶν Ἀμερικανικῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν θὰ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα ἐντεῦθεν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος ὑποτρόφων θὰ καθορίζεται ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων.

Ἡ δὲ ὑποτροφία καὶ φοίτησις θὰ εἶναι τριετής, ὅση διὰ Θεολόγους ἀπαιτεῖται παρὰ Πανεπιστημίου ἢ Θεολογικῆς ἐν Ἀμερικῇ Σχολῆς πρὸς ἀπόκτησιν διπλώματος, καὶ ἐπὶ πλῆον, ἵνα αἱ ὑποτροφίαι ἀνανεῶνται συνεχῶς διὰ τοὺς νεωτέρους.

Οἱ ἑλευσόμενοι θὰ γνωρίζωσιν, ὅτι ἐρχόμενοι εἰς Ἀμερικὴν διὰ σπουδὰς καὶ οὐχὶ δι' ἕτερον τινα σκοπόν, θὰ εἶναι ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἡμῶν κηδεμονίαν καὶ παρακολούθησιν, ἢ δὲ διαμονὴ αὐτῶν καὶ οἰκονομικὴ συντήρησις ἐνταῦθα πλήρως ἐξησφαλισμένη, ἐφ' ὅσον θὰ διακονῶσι καλῶς.

Φοιτητῆς, μὴ λαβὼν, δι' ἀμέλειαν ἰδίαν, δίπλωμα ἐντὸς τριετίας, θὰ ὀφείλῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἅμα τῇ λήξει τῶν τριῶν ἐτῶν.

Φιλιτητής, δεικνύων ἀνάριστον διαγωγὴν ἐν τῇ ἐφημεριακῇ διακονίᾳ, ἢ τῇ φοιτήσῃ, θὰ ἀναγκάζηται νὰ ἀπέλθῃ ἐξ Ἀμερικῆς καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς τριετίας.

Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, αἱ δὲ προσκλήσεις εἰς Ἀμερικὴν ἅμα τῇ ἐγκρίσει αὐτῶν.

Διὰ πᾶσαν λεπτομέρειαν ὁ ἐνδιαφερόμενος, γράφων ἢ μὴν, θὰ λαμβάνῃ ἀπάντησιν ἐγκρίτως.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Συνέδριον τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας καὶ ἡ σημερινὴ τερρασία Ἐκκλησιαστικῆ καὶ Θεολογικῆς κινήσεως πανταχοῦ τοῦ κόσμου καλοῦσιν ἀκόμη ἰσχυρότερον τοῦ Κληρικοῦ ἰδ.φ. εἰς εὐρύτερας Θεολογικὰς σπουδὰς.

Ἀναμένομεν ὄθεν μετὰ χαρᾶς: μεγάλης νεωτέρους ἀδελφοῦς, ὅπως ἐπωφεληθῶσι τῆς εὐκαιρίας ταύτης.

Ἐν Ἀστροῖς, Νέας Ὑόρκης τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου 1937.

Ἐορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεροσυχῶν

† Ὁ Ἀμερικῆς Ἀθηνᾶγορας

- Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α -

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

I. Μητρόπολις Λαρίσης

Καλοῦμεν τοὺς βυλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ κωδικοποιηθέντος ἐνοριακοῦ Νόμου 5439 ὁριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς σήμερον ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερῇ Μητροπόλει τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου τούτου ὁριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων ἱερέων τῆς χηρευούσης ἐνορίας Ἁγίου Δημητρίου Μετσοχωρίου. Ἐν Λαρίσῃ τῇ 18 Μαρτίου 1937. † Ὁ Λαρίσης; Δωρόθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Σερῶν

Προκειμένου νὰ πληρωθῇ ἡ κενὴ ἐφημεριακὴ θέσις τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγ. Γεωργίου Νεγρίτης; καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ ὑποβάλλωσι τὰς αἰτήσεις αὐτῶν μέχρι τῆς 5ης Ἀπριλίου ε. ἔτους δεδομένου ὅτις ὅτι τὴν 11ην Ἀπριλίου 1937 διέβη ἡ ἐκλογή. Ἐν Σερῶν τῇ 17ῃ Μαρτίου 1937. † Ὁ Σερῶν Κωνσταντίνος.

I. Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.

Καλοῦμεν τοὺς βυλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ κωδικοποιηθέντος ἐνοριακοῦ νόμου 5439 ὁριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερῇ Μητροπόλει τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου τούτου ὁριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων ἱερέων τῆς χηρευούσης ἐνορίας ἁγίου Γεωργίου Ἀετρίου τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας. Ἐν Κυκαρισσίᾳ τῇ 19 Μαρτίου 1937.

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Ἀνδρέας.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία:

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Κίτρους ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

† Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΥΛΚΑΡΙΟΣ

Ἰψεύθουος, Π. Σ. Μανωλέσης

Τύπος «Φοῖβος» ὁδὸς Λεωννάτου 4 ἀρ. Τηλ. 54-229